



Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia:

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Länsstyrelsens yttrande över remiss om en konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige

Ert diarienummer: LI2024/01634

Beskrivning av ärendet

Regeringen har gett Transportstyrelsen i uppdrag att analysera hur användandet av drönare kan vidareutvecklas i Sverige. Syftet med uppdraget är att stärka förutsättningarna för en konkurrenskraftig drönarbransch i Sverige och inom EU, samt att främja en säker, hållbar och effektiv användning av drönare som tar hänsyn till nationella förutsättningar samt allmänna och enskilda intressen. Uppdraget har föranletts av en snabbt växande användning av drönare, både i Sverige och internationellt. Transportstyrelsen bedömer att regler inom luftfart som berörs, finansieringsmodeller kopplade till det offentliga åtaganden avseende luftrum, infrastruktur och leverans av tjänster till drönare behöver ses över inför vidareutveckling. Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har begärt Länsstyrelsen i Örebro län yttrande över rapporten.

Inom Örebro län finns idag ett regionalt drönarnätverk bestående av Region Örebro län, Örebro Airport, Örebro universitet, Region Örebro Innovation AB och Örebro kommun. Nätverkets mål är att Örebro län ska bli Sveriges ledande drönarregion. En viktig del av nätverkets arbete syftar till att skapa planerade luftrum för obemannad luftfart och att integrera detta med befintligt transportsystem och bebyggd miljö på ett attraktivt och hållbart sätt. Länsstyrelsen i Örebro län har i yttrandet samverkat med

Region Örebro län. Länsstyrelsen besvarar remissen utifrån förslagen i avsnitt 9. *Vägen framåt.*

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen bedömer att rapporten på ett bra sätt beskriver de förutsättningar och utmaningar som vårt samhälle står inför vid utvecklingen av drönarbranschen. Länsstyrelsen vill dock lämna följande synpunkter på förslagen.

Förslag 1: Regeringen bör fastställa och kommunicera en nationell ambition för utvecklingen av obemannad luftfart i Sverige.

Länsstyrelsen i Örebro län ser positivt på förslaget men betonar vikten av att formulera en konkret ambition med tydliga och mätbara mål.

Förslag 2: Regeringen bör etablera en samverkansplattform för obemannad luftfart i Sverige.

Länsstyrelsen i Örebro län ser positivt på förslaget, men vill poängtera att en effektiv samverkan bygger på att regeringen först tar fram en nationell strategi och ny lagstiftning. Länsstyrelsen i Örebro län vill även framföra vikten av att beakta de plattformar som redan finns för samverkan avseende drönare. Till exempel Sveriges kommuner och regioners drönarnätverk för regioner och kommuner. Befintliga regionala samverkansplattformarna bör inkluderas och representeras i en nationell samverkansplattform som upprättas på initiativ av regeringen.

Förslag 3: Berörda myndigheter bör analysera sitt bidrag till att skapa en effektiv och konkurrenskraftig drönarbransch. I detta ingår att klarlägga sin särskilda roll på området och söka samarbeten i enlighet med denna. För att underlätta detta utesluter inte Transportstyrelsen att regeringen bör tydliggöra vissa myndigheters uppdrag.

Länsstyrelsen i Örebro län instämmer i behovet av att berörda myndigheter analyserar sitt bidrag till utveckling av drönarbranschen, men vill fästa uppmärksamhet på att inte förbise de kommunala och regionala aktörernas roll och uppdrag. Som regionalt utvecklingsansvariga respektive ansvariga för fysisk planering enligt plan- och bygglagen har regioner och kommuner en viktig roll för utveckling av fysisk och digital infrastruktur för drönare.

Förslag 4: Regeringen bör besluta hur det offentliga åtagandet ska se ut och finansieras.

Länsstyrelsen i Örebro län instämmer i att finansiering och resurstilldelning behöver lösas för myndigheter som har uppdrag kopplat till drönare.

Förslag 5: Regeringen bör i sin resurstilldelning tillse att de offentliga aktörer som har uppdrag kopplat till drönare tilldelas nödvändiga resurser för att kunna hantera sina uppdrag inom området.

Länsstyrelsen i Örebro län instämmer i att finansiering och resurstilldelning behöver lösas för aktörer som har uppdrag kopplat till drönare.

Länsstyrelsen i Örebro län konstaterar även att regioner och kommuner har på flera håll i landet redan inlett ett proaktivt arbete för att möta branschens behov av planlagda luftrum och markinfrastruktur. Dessa initiativ har behov av finansiering, till exempel ett sökbart stöd för de regioner och kommuner som önskar jobba proaktivt med frågan.

Förslag 8: Regeringen bör låta utreda hur Försvarsmaktens behov av att hemlighålla militära skyddsobjekt kan garanteras utan att den civila drönanvändningen i onödan förhindras eller försvåras.

Länsstyrelsen i Örebro län ser positivt på förslaget, men ser en problematik utifrån sekretesskäl om samtliga skyddsobjekt inom ett geografiskt område märks ut och offentliggörs i samband med upprättandet av U-space-luftrum.

I det fortsatta arbetet för att underlätta drönanvändningen i Sverige, är det viktigt att beakta de begränsningar som finns i luftrummet över skyddsobjekt. Ett skyddsobjekts tillträdesförbud gäller även i höjdled. Enligt 7 och 11 §§ Skyddslagen 2010:305 har skyddsvakter rätt att ingripa mot en obemannad farkost som befinner sig inom, i närheten av eller över ett skyddsobjekt. Vid upprättandet av U-space-luftrum är det därför viktigt att det inte råder oklarhet kring skyddsobjektens gränser och dess rättsverkan. Särskilt mot bakgrund av det förändrade säkerhetspolitiska läget, med ökad risk för antagonistiska handlingar med obemannade farkoster som drönare samt den troligt ökade allmänna förekomsten av drönare av olika syften i framtiden, finns det anledning att

förtydliga vad som i skyddslagen avses med "inom, i närheten av eller över ett skyddsobjekt." Framtida lagstiftning som syftar till att underlätta en utvecklad drönanvändning måste vara förenlig med skyddslagens bestämmelser.

Förslag 9: Polismyndigheten bör få erforderliga sanktionsmöjligheter.

Länsstyrelsen i Örebro instämmer i att Polismyndigheten ska få tydlighet och rättslig förutsägbarhet i sitt uppdrag med tillhörande sanktionsmöjligheter för regelöverträdelser.

Förslag 10: Myndigheter, kommuner, regioner, länsstyrelser och privata aktörer bör analysera och fastställa sin roll samt skapa sig god kunskap i frågor som rör drönare och de regler som styr användandet.

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget men ser behov av utbildning och handledning för att skapa en enhetlig förståelse. Region Örebro län har föreslagit tillförandet av drönare som ett perspektiv i Trafikverkets handbok för trafikstrategiskt arbete för kommuner och regioner. Länsstyrelsen instämmer i det förslaget.

Förslag 11: Transportstyrelsen ska informera kommuner om upprättandet av U-space-luftrum och möjligheten att ansöka om geografiska UAS-zoner.

Länsstyrelsen ser positivt på förslaget men vill uppmärksamma att upprättandet av reglerade luftrum även omfattas av mellankommunala frågor.

Förslag 12: De som utför samhällsviktiga flygningar bör märka ut sina drönare på ett sätt som tydliggör vem som flyger.

Länsstyrelsen ser positivt på utredningens förslag att drönare som utförs för samhällsviktiga flygningar, till exempel som för sjukvården, polisen, räddningstjänsten etc., märks ut med färg i enlighet med deras markfordon. Det är inte enbart av betydelse för allmänhetens acceptans för drönarflygningar, utan skapar också en tydlighet för skyddsvakter med rätt att ingripa mot obemannade farkoster enligt skyddslagen. Tydligheten skapar bättre möjligheter för att undvika missförstånd och att urskilja de obemannade farkoster som avser utföra antagonistiska handlingar.

Förslag 14: Kommuner bör redan nu ta höjd för framtida vertikalflygplatser för VCA i sin fysiska planering.

För att kommuner redan nu ska kunna planera för vertikalflygplatser behövs mer kunskapsunderlag kring hur vertikalflygplatser kan inkorporeras i den fysiska miljön. Risker och utmaningar behöver utredas exempelvis hur störningar ska bedömas i form av såväl syn- som ljudföroreningar, vilka säkerhetsavstånd som bör beaktas och vilken infrastruktur som krävs. Länsstyrelsen ser därför behov av att en myndighet exempelvis Boverket, utses för att ta fram en vägledning i frågor som rör vertikalflygplatser för VCA i fysisk planering.

Förslag 15: När Trafikverket, på uppdrag av regeringen, lämnar underlag kring infrastrukturplanering bör drönare inkluderas i begreppet luftfart i den nationella transportinfrastrukturen.

Länsstyrelsen i Örebro län instämmer med förslaget men vill understryka vikten av tydlig styrning och vägledning för Trafikverket, särskilt i frågor som rör drönare som överlappar eller tangerar med annan infrastruktur.

Förslag 19: Sveriges regioner bör av regeringen tilldelas mandat att hålla samman lokala och regionala samråd vid upprättande av U-space-luftrum.

Länsstyrelsen i Örebro län välkomnar förslaget. Region Örebro län har till del redan åtagit sig denna roll genom att bilda och aktivt arbeta i ett regionalt drönarnätverk. Som regionalt utvecklingsansvariga bör regionerna vara lämpliga aktörer för att hålla samman denna typ av samråd. Region Örebro län kan dock se att även om samråden kan genomföras på olika sätt med hänsyn till territoriella skillnader behövs en tydlighet kring förväntat resultat av arbetet. Arbetet kräver också finansiering.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Lena Rådström Baastad med samhällsplanerare Johanna Westerberg som föredragande. I handläggningen av ärendet har länsjurist Suri am Ende Örbratt, krisberedskapshandläggare Rickard Linde och handläggare Patrik Pettersson deltagit.